

IS GUVENLIGINE GIRIS DERSİ UZAKTAN EğİTİM DERS NOTLARI

3.Hafta

İş Sağlığı

Çalışanların sağlıklarını; sosyal, ruhsal, bedensel olarak en üst düzeyde sürdürmek, çalışma koşullarını; sağlığa uygun hale getirmek, çalışanları zararlı etkilerden koruyarak, işin ve çalışanın birbirine uyumunu sağlamak üzere yapılan çalışmaları kapsar. Bu tanım, işi sosyal boyutu ile bedensel ve ruhsal boyutu ile ele alıyor. İş ve üretim araçları ile çalışan arasında uyumu gözetiyor.

İş Güvenliği

İş yerinde; işin yapılması ile ilgili olarak oluşan tehlikelerden, sağlığa zarara verebilecek koşullardan korunmak ve daha iyi bir iç ortam yaratmak için yapılan çalışmalarını kapsar.

Bir işin yapılması sırasında bilinen veya bilinmeyen, öngörülen veya görülmeyen tehlikeli riskler söz konusudur. Bu tehlike ve riskler hem çalışanı, hem üretimi ve üretim araçlarını ve hem de çevreyi tehdit eder. Ortaya çıktığında da geri dönüşümü olmayan sonuçlar doğurabilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği

İş sağlığı ve güvenliği; işin yapılması sırasında iş yerindeki fiziki çevre şartları sebebiyle işçilerin maruz kaldıkları ve mesleki risklerin ortadan kaldırılması veya azaltılması ile ilgilenen bilim dalıdır. Bir kuruluşun gerçekleştirdiği faaliyetlerden etkilenen tüm insanların(çalışanların, geçici işçilerin, alt yüklenici çalışanlarının, ziyaretçilerin, müşterilerin ve iş yerindeki herhangi bir kişinin) sağlığına ve güvenliğine etki eden faktörleri ve koşulları inceleyen bilim dalı olarak tanımlanmaktadır.

1-İş yerinde işin yürütülmesi ile ilgili olarak oluşan tehlikelerden, sağlığa zarar verebilecek şartlardan korunmak ve daha insani bir iş ortamı meydana getirmek için yapılan metotlu çalışmalar.

2-Genel anlamda, hem çalışanları korumayı, hem de bütün işletmenin üretimin verimliliği, yani etraftakilerin ve çevrenin korunmasını esas alan tedbirlerin bütünüdür.

3-İş yerinde çalışan işçilerin sağlığını ve güvenliğini sağlamayı, bir başka ifade ile, iş yerinde doğabilecek, iş kazası ve meslek hastalıkları gibi her türlü riske karşı gerekli tedbirleri almayı, bu husustaki şartları yerine getirmeyi, bu hedefleri yerine getirmeye yardımcı olabilecek araç-gereçlerin noksansız bulundurulmasını öngören, genelde bunların uygulanmasında iş verenin sorumlu tutulduğu ve işçilerinde, öngörülen tedbirlerle ilgili olarak usul ve şartlara uyulmasını isteyen bir kavramdır.

Kanuni Dayanak

İşçileri iş kazaları ve meslek hastalıklarından korumaya yönelik önlemleri almak ne onları bu konuda bilgilendirmek, İş Sağlığı ve Güvenliğinin temelini oluşturmaktadır.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun Beşinci Bölümü(m.77-89) ile 6331 Sayılı Yasa; İş Sağlığı ve Güvenliğine ayrılmıştır. İlgili kanunlarda, iş sağlığı ve güvenliği konusunda işçilerin ve iş verenlerin yükümlülükleri, iş yerinde iş sağlığı ve güvenliğine aykırı bir durumun tespiti halinde iş yerinin kapatılması veya işin durdurulması, iş sağlığı ve iş güvenliğinin iş yeri sayesinde örgütlenmesi(iş sağlığı ve güvenliği kurulu, iş yeri sağlık birimleri ve iş yeri hekimi. İş güvenliği ile ilgili mühendis veya teknik elemanlar, sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi) çalışma hayatında kadın ve çocuk işçilerin korunmasına yönelik hükümler düzenlenmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amaçları

Dünya Sağlık ve Milletlerarası Çalışma Teşkilatlarına göre iş sağlığı ve güvenliğinin amacı;

Çalışanlara en yüksek sağlık kapasitesi sağlamak; işçilerin mümkün olan en yüksek düzeyde fiziki, sosyal ve ruhsal iyilik durumlarını oluşturmak, devam ettirmek ve katkıda bulunmak,

Çalışma şartlarının olumsuz etkilerinden onları korumak; işçilerin işyerlerinde ya da işin yapıldığı koşullarda, işin niteliğinden kaynaklanabilecek iş kazaları meslek hastalıkları ve her türlü zarardan korunmasını, en aza indirilmesini sağlayacak tedbirleri almak

İş ve işçi arasında mümkün olan en iyi uyumu sağlamak; özellikle işin işçiye uygun hale getirilmesi ve işçilerin uygun oldukları işlerde çalıştırılmaları ile işçilerin fiziksel ve ruhsal uyumuna katkıda bulunmaktır.

Güvenlik: İşin yapılması ve yürütümü sırasında oluşan risk yada risklerin, tanımlanmış bir zaman aralığı süresince, kabul edilemez düzeyin dışında kalması yeteneği.

Tehlike: Çalışma çevresinin fiziki kusurları ve insanların hatalı davranışları gibi, çalışma ortam ve koşullarında var olan, ya da dışarıdan gelebilecek kapsamı belirlenmemiş olan durumların kişilere, işyerine ve çevreye zarar ya da hasar verme potansiyelini ifade eder.

Risk: Belirli bir tehlikeli olayın meydana gelme olasılığı ile bu olayın sonuçlarının ortaya çıkardığı zarar ve hasarın şiddetinin bileşkesidir.

Risk Değerlendirmesi

Tehlikelerden kaynaklanan riskin büyüklüğünü tahmin etmek ve mevcut kontrollerin yeterliliğini dikkate alarak riskin kabul edilebilir olup olmadığına karar vermek için kullanılan prosestir.

Risk Değerlendirmesi Neden Yapılmalıdır?

Bugün geldiğimiz noktada risk yönetimi ve değerlendirmesi iş sağlığı ve güvenliğine yeni yaklaşım felsefesinin en önemli unsurunu oluşturmaktadır. Bunun en önemli nedenleri şöyle sıralanabilir.

İSG 'ye eski yaklaşımda tehlike bazlı düşünme esas alınmıştır.Yeni yaklaşımda ise risk bazlı düşünme esas alınmıştır.

Eski yaklaşımda toplu koruma önlemlerinden çok kişisel korunma önlemleri öne çıkmıştır.Yeni yaklaşımda ise proaktif olma ve önleyici tedbirler dediğimiz toplu koruma önlemleri önem kazanmıştır.

Eski yaklaşımda İSG konusunda özel eğitimlere tabi tutulmuş profesyonel uzman katkısı yasal olarak istenmez iken yeni yaklaşımda İSG uzmanlarından hizmet alınması zorunlu hale getirilmiştir.

Eski yaklaşımda, iş ekipmanlarının imalatta insan sağlığına zarar vermeyecek olduğunun belgelendirmesi yapılmazken yeni yaklaşımda iş ekipmanlarının imalatta güvenli imal edilmesinin yolunu sağlayan CE belgelendirme sistemi zorunlu hale getirilmiştir.

Burada sıralanan nedenlerle yeni yaklaşımın temel prensiplerinden birisi risk değerlendirmesi olmuştur. Çünkü risk değerlendirmesi önleyici bir mantık içerisinde henüz bir bedel ödemediği alınacak önlemlerin neden olduğunun belirlenmesi için yapılan bilimsel bir çalışmadır.

Çalışma ortamı gözle görünen veya görünmeyen tehlikelerle doludur. Bu tehlikelerden kaynaklanan riskleri tahmin etmek ve kabul edilemez olanları ortadan kaldırmak için izlenecek en iyi bilimsel esaslı çalışma RİSK DEĞERLENDİRMESİDİR.

Genel manada ve en basit haliyle RİSK; Bir tehlikeden kaynaklanan olayın ortaya çıkma olasılığı ile bu olayın sebep olacağı etkinin şiddeti arasındaki bağlantıdır.

İş Güvenliğinin Önemi

Dünyada ve ülkemizdeki sanayileşmeye ve teknolojik gelişmelere paralel olarak özellikle iş yerlerinde çalışan kişilerin güvenliği ile ilgili bir takım sorunlar ortaya çıkmıştır. Bir takım tedbirleri önceden alarak iş yerlerini güvenli hale getirmek gerekmektedir.